

Jaarverslag 2023 Project Vissenmonitoring

Aaf Verkade

We kregen begin 2023 de vier meter lange kerstboom van de Beestenmarkt cadeau als kunstrip voor inheemse roofvissen. Uit de gedetermineerde bijvangsten van de Unipercentrale zal onze KNNV/IVN werkgroep een 'zoekkaart viskadavers' samenstellen. Die is handig voor bijvoorbeeld de Plastic Spotters, die wekelijks dode vissen aantreffen tijdens het drijfvuilvissen met hun kano's. Ze willen leren om welke soorten het gaat.

Er is een gemeentelijk uitsterf beleid voor aanmeerplekken in het visreservaat gerealiseerd. Bij de diverse snorkelmonitoringsrondes in het visreservaat waren weer veel buurtbewoners en geïnteresseerden betrokken. Zowel in de organisatie als het monitoren.

De driedaagse cursus **Vissenmonitoring** werd goed bezocht met 21 deelnemers.

Het zaklampvissen tijdens de Winter Wonder Weken leverde ondanks de 'erwtensop' in de grachten twee verrassende vissoorten en wat baarsjes op, waarover meer in Daucallium+. Het mooiste resultaat is het ontlokten enthousiasme: alle ruim dertig deelnemers willen van de zomer terugkomen! Dan gaan we samen met de cursisten **Visherkenning** op een zwoele zomeravond met helder water écht sterren kijken in de grachten. Enkelen van hen gaan dat aankaarten bij de Hortus, zodat die ons als gidsen hopelijk weer inhuurt. De zoutkistenroute is nieuw leven ingeblazen met hulp van de IVN-werkgroep **Onder water in Leiden** en diverse subsidies. We kunnen daarmee de educatieve blauwgroene route gaan actualiseren en uitbreiden.

Jaarverslag 2023 Paddenpatrouille

Roek Vermeulen paddenpatrouille@xs4all.nl

Ondanks de landelijke (en wereldwijde) achteruitgang van de aantallen amfibieën had de Paddenpatrouille in Leiden en omstreken een druk voorjaar, met een prachtig resultaat: 3700 geredde dieren! Dat zijn er ongeveer 1500 meer dan vorig jaar. Dit mooie resultaat is mede te verklaren doordat we de bestaande trajecten steeds verder verbeteren, maar ook door de natuurlijke fluctuaties van amfibiepopulaties. De locatie met de opvallendste stijging was het Cortspad in Leiderdorp, waar we bijna drie keer zo veel amfibieën aantreffen als vorig jaar. Misschien heeft het wel met de asfalthellinkjes te maken die er een paar jaar geleden zijn aangebracht om de beestjes de stoeprand op te helpen wanneer wij er niet zijn. Maar zo'n succeslocatie heeft ook de neiging zichzelf te versterken, want de vrijwilligers gaan voor die locatie extra hun best doen. Zo rapporteerde de vrijwilliger die in haar eentje de Vlietweg doet, ook dat ze dit jaar extra rondjes maakte omdat er lekker veel amfibieën waren. Kortom: qua *citizen science* lijken onze resultaten helemaal nergens naar, maar daar zeuren we echt niet over :-).

Vanwege de lauwe winter zijn we een week eerder begonnen. Het ligt voor de hand dat de voorjaars trek steeds verder op zal schuiven. Eind februari was het weer langdurig koud en droog en kwam de trek tot stilstand; zodra het in maart warmer en regenachtig werd, kwamen de beestjes massaal op gang en wij dus ook.

Bij padden regelt het veel kleinere mannetje vaak een lift naar het paaiwater; dat heet een amplex (Latijn voor omhelzing)

Het was overigens niet op alle locaties feest. De populaties aan het Stadspolderpad staan onder druk door ingrepen van de gemeente en ProRail. We konden in het afgelopen jaar al merken dat de aanleg van het bedrijventerreintje tussen de afvalwaterzuivering en de Gabriël Metzstraat er flink in heeft gehakt: ons nieuwe traject over de Metzstraat en een stukje Hallenweg konden we gelijk weer opheffen, omdat er bijna geen amfibieën meer zijn. Op ons verzoek wordt er bij de inrichting van het bedrijventerrein wel rekening met de beestjes gehouden (nou ja, een beetje). Op het strookje langs het spoor tegenover de afvalwaterzuivering - ook al zo'n prachtig zomer- en winterverblijf voor amfibieën - heeft ProRail de laatste maanden verschrikkelijk huisgehouden en alles kaal laten klepelen. We hebben enorm ons best gedaan om dit tegen te houden, tevergeefs. Ook het schonen van de sloot is niet bepaald natuurvriendelijk gedaan. De Oude Spoorbaan zal worden heringericht in het kader van het grote project Leidse Ring Noord. Ook hier hebben we heel veel energie in het geven van amfibievriendelijke adviezen gestoken, maar omdat er voor de 'gewone' soorten alleen maar een zorgplicht geldt, is de gemeente niet geïnteresseerd. We kunnen er dus van uitgaan dat we hier over een paar jaar niet meer hoeven te lopen, omdat zowel de herinrichting zelf als de geluidsschermen langs de nieuwe weg (70 km/u) onze populaties dan de das om zullen hebben gedaan.

In plaats van de Metzstraat/Hallenweg zijn we het Bert Garthoffpad (Oegstgeest, vlakbij het Stadspolderpad) gaan verkennen. We zijn daar pas na de tweede paddenpiek begonnen, dus we kijken in het komende jaar opnieuw of het de moeite waard is. Als je een idee hebt voor een andere route waar de Paddenpatrouille zich nuttig kan maken, dan horen we het graag! Op verzoek van de gemeente Leiden zijn we dit jaar met verf en sjablonen gaan experimenteren, omdat de gemeente liever geen waarschuwingsborden meer wilde plaatsen. We hebben nog geen verf gevonden die op alle ondergronden een paar maanden houdt. We zijn dus nog naar een goede oplossing aan het zoeken. In elk geval hebben we het ontwerp van het sjabloon (met dank aan Grace Innemee) aan alle paddenwerkgroepen ter beschikking gesteld en daar was direct belangstelling voor. Sowieso houden we contact met de collega's, onder andere van de Paddenpatrouille Noordwijk. Die is opgericht door een paar mensen die het eerste jaar in Leiden hadden meegelopen.

In mei hadden we een gezellige slotborrel, dit jaar inclusief een pubquiz. Tussen de bedrijven door heb ik een presentatie voor de IVN-natuurgidsenopleiding gegeven, een interview aan de podcast NatuurLeiden en een interview aan een student van de Utrechtse hogeschool voor zijn afstudeerscriptie Built Environment. En aan het testen van de nieuwe paddentrap meegewerkt,